

Torsdagen den
8 mars 1979

Torsdagen den 8 mars

Kl. 12.00

*Om utbyggnaden
av barnomsorgen*

§ 1 Justerades protokollen för den 28 februari.

§ 2 Om utbyggnaden av barnomsorgen

Socialministern GABRIEL ROMANUS erhöll ordet för att besvara *Inga Lantz* (vpk) den 27 februari anmälda fråga, 1978/79:378, och anförde:

Herr talman! Inga Lantz har frågat mig vilka åtgärder regeringen kommer att vidta för att säkra utbyggnaden av barnomsorgen.

Jag lämnade den 8 december 1978, dvs. för tre månader sedan, med anledning av interpellationer från bl. a. Inga Lantz en omfattande redogörelse för min syn på utbyggnaden av den kommunala barnomsorgen. Jag ber att få hänvisa till det svaret.

Jag förklarade i det sammanhanget att diskussioner hade påbörjats med Svenska kommunförbundet om dessa frågor. Min utgångspunkt vid dessa överläggningar var att den av riksdagen i samförstånd med Svenska kommunförbundet uttalade målsättningen om barnomsorgens utbyggnad måste uppfyllas. Diskussionerna har visat att Svenska kommunförbundet delar min uppfattning. Förbundet har, som ett konkret resultat av överläggningarna, skrivit till samtliga länsavdelningar och pekat på angelägenheten av att ytterligare överväganden görs om möjligheterna att öka utbyggnadstakten i förhållande till nuvarande plan för slutet av den aktuella utbyggnadsperioden. Enligt förbundets mening är det önskvärt att länsavdelningarna medverkar härtill genom att barnomsorgens utbyggnad tas upp till konkret behandling vid förestående årsmöten. Till skrivelsen har bifogats ett tabellmaterial som belyser situationen i de enskilda kommunerna.

Förbundet har vidare genom en skrivelse till ett antal enskilda kommuner riktat en särskild förfrågan om hur kommunstyrelsen ser på möjligheterna att öka utbyggnadstakten under de närmaste åren.

Jag vill vidare peka på att regeringen i dagarna lägger fram en proposition till riksdagen om kommunernas ekonomi. I propositionen föreslås bl. a. att skatteutjämningsystemet reformeras, varvid hänsyn tas till befolkningens ålderssammansättning och kommunernas kostnader för barnomsorgen. Detta bör underlätta en fortsatt utbyggnad av barnomsorgen.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret.

Det visar sig att kommunerna inte kommer att klara utbyggnaden så som man hade räknat med. Socialstyrelsen räknar med att det fattas 25 000 platser.

*Om utbyggnaden
av barnomsorgen*

Vid ett krismöte för en tid sedan på Kommunförbundet sade man att kommunerna inte har ekonomiska möjligheter att klara avtalet om de 100 000 resp. 50 000 nya platserna. En avgörande orsak till detta är att den andel av kostnaderna för varje ny plats som staten svarar för har minskat mycket. Från att ha täckt 63 % täcker nu statens andel bara 47 %.

Planeringsgruppen för barnomsorg inom socialdepartementet har också i sin enkät fått fram att just kommunernas ekonomiska situation är en av huvudorsakerna till att utbyggnaden går så långsamt. Enligt planeringsgruppen, som Gabriel Romanus så väl känner till, uppgav fyra av fem kommuner att det är de ekonomiska skälen som stoppar utbyggnaden. Kommunerna har helt enkelt inte råd att bygga daghem och fritidshem. I Huddinge kommunstyrelses utlåtande över den senaste barnomsorgsplanen heter det: "Utbyggnad skall ske med hänsyn tagen till de ekonomiska förutsättningar som finns." Det framstår allt tydligare, tycker jag och många med mig, att staten måste ta på sig det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden av barnomsorgen om det skall bli någon sådan.

Om det ser mörkt ut i dagens situation, så ser det ännu mörkare ut för framtiden. Hur skall man kunna täcka behovet av nästan 1 miljon platser 1982 om man inte ändrar de ekonomiska förutsättningarna för utbyggnaden? Med tanke på att det bara finns 100 000 daghemplatser och 35 000 fritidshemsplatser är behovet katastrofalt stort, och man måste få pengar till detta.

I svaret som jag har fått sägs det att man har diskuterat med Kommunförbundet, och parterna är överens om att planen med de 100 000 resp. 50 000 nya platserna skall uppfyllas. Men då frågar jag: Hur skall planen kunna uppfyllas? Enligt det krismöte man höll fattas det pengar för att man skall kunna uppfylla planen.

Det enda påtagliga jag kan utläsa av detta svar är att Kommunförbundet, som ett konkret resultat av överläggningarna, har skrivit till samtliga länsavdelningar. Det är det enda konkreta. Men pengarna då? Regeringen kommer tydligen inte att anslå några pengar för att säkra barnomsorgsutbyggnaden, och det tycker jag är bedrövligt. Det är alarmerande att det fattas 25 000 platser enligt den plan vi har nu, och det är alarmerande att det inte kommer att finnas pengar för att klara barnomsorgen 1982, då det enligt SCB:s och kommunernas beräkningar behövs 1 miljon platser.

Vad som erfordras är givetvis konkreta åtgärder för att garantera utbyggnaden: att man genomför en lagstiftning om barnomsorgen, att staten tar det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden och att mark och utrymme reserveras för den. Ingenting av detta finns i svaret. Jag är mycket besviken.

Socialministern GABRIEL ROMANUS:

Herr talman! Det är för tidigt att säga att planen inte kommer att hållas. Jag vill upprepa det som jag påpekat många gånger tidigare, nämligen att kommunernas faktiska och planerade utbyggnad har överensstämmt med riksdagens beslut när det gäller de första tre åren – varav vi nu är inne i det tredje. För de två år som vi därefter har framför oss, alltså 1980 och 1981,

ligger kommunerna under planen, men vi kan för den skull inte säga att planen inte kommer att kunna hållas. Vi diskuterar hur vi skall få kommunerna att leva upp till planen, och det är framför allt Kommunförbundet som har åtagit sig att bevaka detta.

Jag vill också understryka att kommunerna enligt de föreliggande planerna ligger under med 10 000 platser, inte 25 000. Den siffra som Inga Lantz nämnde är hämtad ur en skrift som socialstyrelsen har givit ut och som avser en annan tidsperiod. Det är viktigt att detta skrivs in i riksdagens protokoll, så att vi inte sprider oklarhet på den här punkten.

Jag känner inte till vad det är för ett krismöte i Kommunförbundet som Inga Lantz talar om, men jag kan nämna att regeringen skall ha nya överläggningar med Kommunförbundet inom kort, och då kommer vi antagligen att få ta del av förbundets syn på läget för dagen. Men det är inte sant att kommunerna inte tillförs några nya medel för den här verksamheten. Jag vill påminna om att det nu är första året som kommunerna får bidrag för samtliga platser i barnomsorgen enligt de mycket kraftigt förhöjda bidragen med 15 500 kr. per plats som f. n. utgår. Dessutom kommer bidraget med hänsyn till lönekostnadernas ökning att höjas ytterligare under våren. Det innebär att vi i budgeten för nästa år har ett statsbidrag för barnomsorgen som ligger 1 miljard kronor högre än för innevarande budgetår. 1 miljard är ett större tillskott än den här verksamheten någonsin tidigare har fått.

Jag vill också peka på det besked som lämnas i svaret när det gäller det reformerade skatteutjämnningssystem som regeringen inom kort kommer att föreslå riksdagen. Hänsyn kommer därvid att tas till kommunernas barn-täthet och barnomsorgskostnader. Exakt hur detta skall gå till får Inga Lantz veta när propositionen kommer, men det har alltså lämnats ett besked i svaret på den här punkten.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! Gabriel Romanus menar att det är för tidigt att säga om det kommer att fattas platser, men han har sagt i en tidigare debatt här i kammaren att det fattas 10 000 platser. Enligt de siffror jag har uppgår bristen till 25 000 platser.

Jag tycker emellertid att detta är ganska ointressant. Man bör tvärtom ställa framtidsperspektivets siffror i belysning, och då måste vi räkna med att kunna täcka upp 1 miljon daghems- och fritidshemsplatser. Hur får man pengar till det?

Gabriel Romanus säger att vi nu har satsat mer än vi gjort tidigare. Det kan väl hända att det är så, men det räcker ju i alla fall inte. Också på krismötet i Kommunförbundet framkom att det fattades pengar, och man konstaterade därvid att det är lönekostnaderna och byggkostnaderna som rusat i höjden. Dessa kostnader har ju tillåtits skjuta i höjden med lavinartad hastighet. I snitt kostar en daghemsplats 44 000 kr., men det finns exempel på att en enda plats kan kosta 75 000 kr. att iordningställa, och man räknar med en kostnad av 1 milj. kr. per avdelning. Också detta är en fråga som regeringen måste bevaka, så att man inte tillåter privat byggkapital att sko sig på att vi behöver

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om utbyggnaden
av barnomsorgen*

en utbyggd barnomsorg.

Jag konstaterar att regeringen inte är beredd att vidta de åtgärder som enligt vpk:s mening är helt nödvändiga, om man skall klara en utbyggnad av barnomsorgen. Vi är inte heller överens om vilken utbyggnad vi bör ha. Som vpk ser det skall utbyggnadsbehovet baseras på att alla barn, för deras egen skull, skall ha plats på daghem – barn behöver nämligen den stimulans de kan få inom barnomsorgen. Barnen skall enligt vår mening ha den barnomsorgen kostnadsfritt, och kostnaderna får tas ut på annat sätt.

Men det finns alltså inga förslag om konkreta åtgärder, ingenting som säger att regeringen är beredd att ta itu med denna fråga, så att utbyggnaden garanteras genom lagstiftning eller så att kommunerna garanteras pengar för verksamheten. Det enda man säger – och det har man sagt under många, många år – är att man skall fortsätta att diskutera den här frågan. Jag skulle då vilja fråga: Hur mycket pengar kommer kommunerna att få när skatteutjämningsystemet reformerats? Blir det någonting att räkna med eller kommer det att bara röra sig om en mycket marginell summa?

Socialministern GABRIEL ROMANUS:

Herr talman! Jag är litet förvånad över att Inga Lantz står här och säger att det fattas 25 000 platser för att planen skall hållas. Jag trodde att vi hade klarat ut att den siffran avser en annan tidsperiod. Nu säger Inga Lantz att detta är ointressant. För min del tycker jag inte att det är ointressant att hålla sig till fakta. Faktum är att kommunernas planer ligger 10 000 under. Det är oroande, men det finns ingen anledning att lämna felaktiga uppgifter.

Det är riktigt att vi inte är överens om vad som skall göras. Vpk har satt målet mycket högre, vilket jag tyvärr tror är orealistiskt. Vi måste emellertid hålla oss till riksdagens beslut, och jag tycker det är litet märkligt att som Inga Lantz säga att det inte vidtas några åtgärder. Jag har ju räknat upp en rad åtgärder. För det första ökas anslaget med 1 miljard, för det andra kommer bidraget per plats att öka under våren i enlighet med reglerna och för det tredje kommer riksdagen att föreläggas ett förslag om kommunal skatteutjämning. Vidare kan jag nämna, och det känner Inga Lantz också till, att vi undersöker statsbidragsreglerna och avser att under våren offentliggöra en departementspromemoria om dessa frågor. Men det är ändå ett faktum, att kommunernas företrädare har hållit med om att det nuvarande statsbidragssystemet faktiskt möjliggör ett förverkligande av planen.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! Statsbidraget är 14 000 kr. för en daghemsplats och bruttokostnaden för en sådan plats är 35 500 kr. För fritidshemsplatsen får man 7 000 kr. och en fritidshemsplats kostar 25 450 kr. Detta visar att det är ett ganska stort glapp, även om man på intäktssidan också skall räkna in föräldraavgifter. Jag tycker att man måste ta Kommunförbundets oro på allvar. Kommunförbundet pekar på att statens andel av bidraget har sjunkit från 63 % till 47 %.

Jag är inte alls nonchalant och ointresserad för om det gäller 10 000 eller

25 000. Men det är ännu intressantare – och det skulle jag vilja att Gabriel Romanus kommenterar litet grand – att få veta hur vi skall kunna klara 1982, då det behövs en miljon platser, när vi redan i dag har det så svårt. Kommun efter kommun vittnar ju om att man har det svårt med ekonomin, och det gäller inte bara barnomsorgen utan SIA-skolan och många andra angelägna utbyggnadsbehov.

En av orsakerna till att regeringen har så svårt att släppa till pengar till barnomsorgen är nog den att man aldrig har diskuterat målet för barnomsorgen. Varför skall vi ha barnomsorg? Egentligen har man aldrig diskuterat barnens behov av barnomsorg, utan man har talat om förvärvsarbete och studerande föräldrar. I dag är det de ekonomiska förhållandena i kommunerna som styr utbyggnaden och inte barnens behov.

Socialministern GABRIEL ROMANUS:

Herr talman! Den fråga som Inga Lantz har ställt gäller vilka åtgärder som regeringen tänker vidta för att säkra utbyggnaden av barnomsorgen enligt den plan som riksdagen har antagit.

Nu tar Inga Lantz upp frågan vad vi skall göra 1982. Det är omöjligt för mig att gå in på den saken inom ramen för svaret på denna fråga, i synnerhet när vi har kommit så långt i debatten att vi har en minut per replik.

Låt mig dock på tal om ekonomin än en gång notera att Kommunförbundet har förklarat att inom ramen för den nuvarande överenskommelsen ryms planen. Det har också gjorts en särskild anteckning om, att man har möjlighet att ta upp överläggningar om statsbidragsreglerna, men dessa möjligheter har inte utnyttjats.

Jag anser, Inga Lantz, att det är viktigt att inte sprida felaktiga uppgifter. Statsbidraget till daghemsplatser är i dag inte 14 000 utan 15 500 per plats. Jag respekterar Inga Lantz engagemang i denna fråga, men det skadar inte om hon också håller sig till fakta.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! Siffran 15 500 gällde för 1978, men för 1979 har jag fått uppgift om att siffran ligger på 14 000 kr. 15 500 kr. gällde för nya platser, och för gamla var det 13 300 kr. För 1979 är man nere på 14 000 kr. Det är de uppgifter jag har fått.

Jag upplever här att Gabriel Romanus inte vill kommentera 1982 års behov. Jag vet inte om det är av rädsla för att tala om det stora behov som finns eller om det är andra skäl som ligger bakom. Jag konstaterar emellertid att enligt det svar jag fått och med den inställning som Gabriel Romanus lägger i dagen säkrar man inte planen ens för de platser som vi har beslutat om i riksdagen. Man har inte något som helst framtidsperspektiv för att klara utbyggnaden för 1982, och det är ju bara tre år dit.

Jag tycker det skulle vara intressant att åtminstone få en viljeytring från regeringens sida i denna fråga.

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om utbyggnaden
av barnomsorgen*

Socialministern GABRIEL ROMANUS:

Herr talman! Anledningen till att jag inte går in på frågan om utvecklingen efter 1982 är enkel: det var inte om detta som Inga Lantz ställde sin fråga. Jag diskuterar gärna denna fråga vid ett annat tillfälle, men jag håller mig till de regler som gäller för enkla frågor.

Jag kan förstå att Inga Lantz är upprörd om hon tror att statsbidragen till daghemmen har sänkts under 1979 i förhållande till 1978, men så är det inte. De har höjts och är nu 15 500 kr. per plats, och kommer att höjas ytterligare under våren med hänsyn till de ökade lönekostnaderna. Dessutom får kommunerna skatteutjämningsbidrag, som tar särskild hänsyn till just barnomsorgsfrågan. Läget är alltså inte så dystert som Inga Lantz tror.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! Om det blir en tusenlapp mer eller mindre tror jag inte har så stor betydelse, när man håller i minnet den stora oro som kommunerna känner för den här utbyggnaden.

Jag har haft tillfälle att följa denna fråga i en kommun som har mycket bekymmer med barnomsorgen, nämligen Huddinge kommun. Så är fallet när det gäller både fullmäktige och centralnämnden. Där har vi gång på gång fått se hur man – inte minst från folkpartiets sida – reserverat sig mot utbyggnad av barnomsorgen, därför att det inte finns plats för en utbyggnad i barnomsorgsplanen och därför att det inte finns pengar. Man upplever alltså hela tiden hur kommuner skjuter på staten, regering och riksdag, och hur dessa skjuter på kommunerna och säger att detta är kommunernas sak.

Men är det då inte på tiden att man på allvar diskuterar målsättningen med barnomsorgen och också ser till att denna får de ekonomiska resurser som ju ändå finns?

Socialministern GABRIEL ROMANUS:

Herr talman! Vill man diskutera målsättningen för barnomsorgen skall man inte ställa en fråga om hur vi skall uppfylla femårsplanen – det är denna frågan gäller i dag.

Jag tror dessutom inte att det finns någon kommunalpolitiker här i landet utom Inga Lantz som säger att det är betydelselöst om statsbidraget är tusen kronor högre eller lägre. Det är alltså högre än de siffror som Inga Lantz uppenbarligen har grundat sina angrepp mot regeringen på. Det kan vara värt att notera.

INGA LANTZ (vpk):

Herr talman! I så fall har jag fått felaktiga siffror från riksdagens upplysningstjänst, men av dessa framgår att statsbidraget är 14 000 kr för *alla* platser, alltså inberäknat både gamla och nya platser. Det är kanske detta som gjort det hela förvirrande.

Sedan är det förstås inte alls ointressant om det är en tusenlapp mer eller mindre – i den stora konkursen har det liksom ingen betydelse. Mot bakgrund av den oro man känner ute i kommunerna borde det vara helt andra tag när

det gäller de ekonomiska förstärkningsresurser som regeringen skulle ställa till kommunernas förfogande. I sin valpropaganda säger folkpartiet att man vill bygga ut barnomsorgen, men det gör man absolut inte på detta vis.

Det svar jag fått på min fråga, som helt riktigt rör den plan vi nu har, visar att man från regeringens sida inte kommer att säkra barnomsorgen. Man kommer inte att ge kommunerna pengar för att garantera den utbyggnad som i och för sig är en droppe i havet, eftersom behovet är mycket, mycket större än vad parterna kommit överens om i den föreliggande planen. Detta är beklagligt.

Överläggningen var härmed slutad.

Om ökade utbildningsmöjligheter i gymnasieskolan

§ 3 Om ökade utbildningsmöjligheter i gymnasieskolan

Statsrådet BIRGIT RODHE erhöll ordet för att besvara *Lena Hjelm-Walléns* (s) den 28 februari anmälda fråga, 1978/79:385, och anförde:

Herr talman! Lena Hjelm-Wallén har frågat mig vilka åtgärder som planeras inom utbildningsdepartementet för att öka utbildningsmöjligheterna i gymnasieskolan och när regeringen avser att fatta beslut om detta.

Den ställda frågan ger mig tillfälle att redovisa för riksdagen några av de åtgärder mot arbetslösheten bland de unga som – utöver vad som föreslås i budgetpropositionen – nu förbereds inom utbildningsdepartementet.

I ett uttalande den 14 februari i år redogjorde jag för dessa åtgärder. Syftet med dem är att bereda fler ungdomar möjlighet till fortsatt utbildning efter grundskolan och därigenom motverka ungdomsarbetslöshet. Dessa åtgärder är uttryck för min uppfattning att skolan måste spela en central roll i kampen mot denna arbetslöshet. Genom att erbjuda fortsatt utbildning ger man ungdomarna möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Härigenom minskar man också risken för social utslagning av ungdomar i tonåren och förhindrar att ungdomarna onödigt tidigt blir föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

De åtgärder som regeringen kommer att vidta är också ett led i arbetet på att utveckla gymnasieskolan i riktning mot större flexibilitet.

De åtgärder som jag aviserade den 14 februari var bl. a. följande:

1. Skolöverstyrelsen, SÖ, kommer att få rätt att öka antalet årselevplatser i gymnasieskolan med 10 000 utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen. De tillkommande platserna skall i första hand avse yrkesinriktade studievägar. Förutsättningen för ökningen av antalet platser är att riksdagen ger regeringen den fullmakt att inrätta fler platser i gymnasieskolan som begärs i budgetpropositionen.

2. Så snart som möjligt efter utgången av ansökningstiden för intagning till gymnasieskolan skall SÖ redovisa en förnyad bedömning av behovet av utbildningsplatser i gymnasieskolan inför budgetåret 1979/80, framför allt på de yrkesinriktade linjerna.

3. Planeringen för budgetåret 1979/80 i vad gäller korta yrkesinriktade

Om ökade utbildningsmöjligheter i gymnasieskolan

kurser bör – i avvaktan på en närmare bedömning från SÖ och arbetsmarknadsstyrelsen, AMS – utgå från samma platsantal som för innevarande år, dvs. 5 200 årselevplatser.

4. SÖ kommer att få ett uppdrag att undersöka vilka av nuvarande yrkesinriktade linjer och specialkurser i gymnasieskolan som vid sidan av en sammanhängande studiegång kan erbjudas som etapputbildning. En försöksverksamhet med social servicelinje som skall kunna genomgås i etapper kommer att inledas.

5. SÖ kommer att få i uppdrag att utforma ett förslag till regler för statsbidrag till förhyrning av utrustning för gymnasieskolan. Ett sådant bidrag skall om möjligt införas fr. o. m. budgetåret 1979/80.

6. För att få till stånd en bredare försöksverksamhet inom gymnasieskolan kommer SÖ dels att få i uppdrag att inleda försök med friare resursanvändning, dels att få rätt att medge lokala jämkningar i timplaner. Försöksverksamheten skall genomföras i samarbete med gymnasieutredningen.

I mitt uttalande den 14 februari informerade jag också om att det inom regeringskansliet pågår arbete bl. a. i vad gäller bättre möjligheter för kommunerna att köpa utbildningskapacitet i företagen, ökat lokalt och regionalt inflytande över planeringen av gymnasieutbildningen samt bättre samordning av de resurser som i dag finns för gymnasial utbildning.

Vikten av att det vidtas åtgärder av det slag som jag redovisat understryks av SÖ och AMS i en gemensam skrivelse av den 16 februari 1979. De konkreta åtgärder som föreslås av verken är till sin karaktär av samma slag som de regeringen redan förklarat sig beredd att vidta.

Ett samlat beslut om de åtgärder som jag redovisat kommer att fattas av regeringen så snart som möjligt under mars månad. Därvid kommer också ställning att tas till skrivelsen från SÖ och AMS.

LENA HJELM-WALLÉN (s):

Herr talman! Jag tackar skolministern för ett utförligt svar på min fråga.

Sysselsättningssituationen för ungdomar som slutar grundskolan är synnerligen alarmerande. Ungefär 100 000 ungdomar under 25 år är f. n. arbetslösa eller berörda av någon form av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Detta motsvarar en hel årskull ungdomar.

Jag delar självfallet uppfattningen att skolan skall spela en central roll i kampen mot ungdomsarbetslösheten. I januari i år väcktes en socialdemokratisk partimotion om gymnasieskolan, där denna uppfattning var mycket framträdande. Som kritik mot förslagen i budgetpropositionen på detta område framförde vi i motionen bl. a. följande synpunkter.

Vi menade att det behövs flera platser i gymnasieskolan. Den lokala skolplaneringen bör utgå från ett högre utgångsläge. Vi föreslog att antalet utbildningsplatser skall öka för att svara mot 100 % av årskullen 16-åringar. Vi krävde att besked skulle lämnas om kortkursutbudet, för att möjliggöra en vettig skolplanering och för att kurserna skulle kunna göras påbyggbara. Vi krävde då att kommunerna skulle få köpa utbildningskapacitet i företagen. Vi

Om ökade utbildningsmöjligheter i gymnasieskolan

krävde vidare ett ökat lokalt och regionalt inflytande över gymnasieskolan.

Som synes finns det en mycket stor överensstämmelse mellan våra motionskrav och det som skolministern nu har anfört. Vi är självfallet mycket tillfredsställda med detta. Det är bra att ha en skolminister som läser våra motioner och som också ser till att våra motionskrav blir bönhörda.

De initiativ som regeringen här redovisar är alltså bra, och vi kan vara eniga om dem i kampen mot ungdomsarbetslösheten. Men det behövs ännu mer, t. ex. förstärkta resurser för studie- och yrkesorienteringen och mer resurser till planeringsrådets verksamhet. Jag hoppas att skolministern också har något att säga om det.

Det gäller också insatser för att tillgodose det ökade praktikbehovet. Detta har olika myndigheter och utredningar tagit upp, men det behövs nu ett samlat grepp från regeringens sida på den punkten.

Jag skulle också önska några synpunkter från skolministern på en viktig del av SÖ-AMS-skrivelsen, nämligen i den delen som gäller den ojämlikhet som nu råder i fråga om de samhällsstöd som kan utgå i samband med olika former av utbildning.

I skrivelsen från SÖ och AMS påpekas det att inkomstnivån för de beredskapsarbetande ungdomarna blir förhållandevis hög. Det står så här i skrivelsen: "Detta får till följd att ungdomarnas intresse för utbildning minskar. Särskilt gäller det utbildning som ges i gymnasieskolan, där studiestödet ligger på en avsevärt lägre nivå än lönen under beredskapsarbete."

Det är många av oss som upplever detta som ett mycket stort problem. Jag menar därför att denna fråga med det snaraste bör bli föremål för samlade åtgärder från regeringen och vill därför fråga skolministern:

När kommer dessa åtgärder att vidtas?

Statsrådet BIRGIT RODHE:

Herr talman? Jag kunde naturligtvis å min sida, när jag läste den socialdemokratiska partimotionen, med tillfredsställelse konstatera att man där framställde önskemål som låg i linje med regeringens ambitioner när det gäller att lösa ungdomsarbetslöshetsfrågor. Dessa krav på fler utbildningsplatser ställdes mot bakgrunden av de arbetslöshetssiffror som vi ju från alla håll, förutsätter jag, ser som alarmerande och som ju också tyvärr i januari visade stigande tendens – mer än vad som är att vänta ens för en januarimånad.

De krav som man nu alltså ställer att vi skall nå upp till 100 % av en årskull, när det gäller att kvantifiera antalet gymnasieplatser, skulle erfordra ytterligare 3 400 platser. Vi är, som jag sagt i svaret, beredda att ställa 10 000 årselevplatser i intagningsklasser till förfogande. Vill man fortsätta med den här procentleken – det är naturligtvis inte bara en lek – blir det alltså 106 %, har det sagts mig, av årskullen.

Lena Hjelm-Wallén tog också upp några andra saker i detta sammanhang. SYO och regionala planeringsråd. Jag vill erinra om att det i budgetproposi-

Om ökade utbildningsmöjligheter i gymnasieskolan

tionen ligger förslag om ytterligare 5 milj. kr., utöver det som skolöverstyrelsen har begärt i sin anslagsframställning. Detta motsvarar 28 grundbelopp för uppsökande SYO-verksamhet och 22 grundbelopp för regionala planeringsråd. Planeringen för användningen av dessa resurstillskott pågår.

Sedan tar Lena Hjelm-Wallén upp ett problem som jag också finner mycket besvärande och bekymmersamt men som inte så snabbt kan lösas som de andra. Det gäller ojämnheten i samhällsstödet till ungdomarna. Vi arbetar tillsammans med arbetsmarknadsdepartementet i en arbetsgrupp med att försöka få fram lösningar, och jag skall återkomma i saken så snart jag har någonting att meddela.

LENA HJELM-WALLÉN (s):

Herr talman! Jag vill beträffande dimensioneringen av gymnasieskolan säga att vi fann det synnerligen otillfredsställande att regeringen höll fast vid en dimensionering om 97 % av årskullen 16-åringar. Vi menar att man måste ta hänsyn till det ökande sökandointresset och därmed redan i utgångsläget planera för att antalet utbildningsplatser skulle ökas för att svara mot 100 %. Vi är också på det klara med att det därutöver behövs extraramar – sådana som statsrådet Rodhe nu har aviserat. Det är visserligen litet konstigt att avisera extraramar redan innan riksdagen har behandlat och sagt ja till den ursprungliga ramen, men jag ser detta som ett bevis på att statsrådet Rodhe tagit hänsyn till den kritik som vi riktade mot gymnasieplaneringen. Därför är jag tacksam för den förändring som har skett, även om beslutsgången blir litet konstig.

SYO:n skall beredas, säger skolministern. Jag hoppas att det då också sker på ett positivt sätt. Där har vi från socialdemokratiskt håll konkreta yrkanden på ökade resurser till SYO med 2,5 milj. kr. samt ökade anslag till de regionala och lokala planeringsråden med 3,5 milj. kr. Den frågan skulle alltså kunna lösas i riksdagen, om ni tycker att den är väsentlig.

På den sista punkten som skolministern tog upp – om de olika ekonomiska förhållanden som gäller i den här ungdomsgruppen vid studier – tycker jag det är bra att man i departementet gör en översyn. Men har man aviserat någon tidpunkt när man tänker komma fram med förslag? Såvitt jag har sett finns det ingen proposition aviserad. Jag undrar därför vilken tidsaspekt man har när man arbetar med dessa frågor.

Statsrådet BIRGIT RODHE:

Herr talman! Det var framför allt två frågor som Lena Hjelm-Wallén såg som olösta.

När det gäller frågan om förstärkta resurser till SYO och planeringsråd håller vi på att undersöka om det skall behövas mer pengar än vad vi nu har föreslagit i budgetpropositionen. När det gäller uppsökande SYO kommer skolöverstyrelsen med utvärdering och förslag till permanent organisation av SYO-verksamheten den 1 juli 1979.

När det sedan gäller den stora och besvärliga frågan om ojämnheten i ekonomiska villkor för elever på det gymnasiala stadiet, beroende på i vilken

utbildningsform de befinner sig, är ju detta en stor och svår fråga. Jag vågar därför inte ange någon bestämd tidpunkt, men vi har som sagt tillsatt en gemensam arbetsgrupp för de bägge departementen för samarbetet dem emellan, och den arbetar så snabbt som det över huvud taget är möjligt.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4 Om åtgärder för att hindra förskrivningen av vissa läkemedel till drogmissbrukare

Statsrådet HEDDA LINDAHL erhöll ordet för att besvara *Rune Gustavssons* (c) den 2 mars anmälda fråga, 1978/79:394, till socialministern, och anförde:

Herr talman! Rune Gustavsson har frågat socialministern dels om han anser att nuvarande regler för att kontrollera att läkare inte felaktigt förskriver beroendeframkallande läkemedel till drogmissbrukare är tillräckliga, dels om han avser att ta några initiativ för att förhindra att beroendeframkallande läkemedel förskrivs till drogmissbrukare.

Arbetet inom regeringen är fördelat så att det är jag som skall svara på frågan.

Enligt 4 § 3. receptkungörelsen (MF 1965:100), vilken socialstyrelsen utfärdat med stöd av läkemedelsförordningen (1962:701), skall narkotiskt läkemedel och annat läkemedel som innebär risk för beroende förordnas med största försiktighet. Vidare föreskrivs att narkotika inte får skrivas ut till person som inte är känd för den ordinerande läkaren, om inte vederbörandes identitet styrks på ett betryggande sätt. Per telefon får narkotika skrivas ut endast i trängande fall och i avdelade doser, varvid mängden vid varje tillfälle inte får överstiga fem sådana doser. Socialstyrelsen har därefter i ett särskilt cirkulär (MF 1972:7) behandlat frågor som rör missbruket av sömnmedel och nervlugnande medel och därvid framhållit att vad som föreskrivits i receptkungörelsen om narkotiska medel även skall gälla sådana läkemedel.

Enligt medicinalpersonalkungörelsen (1964:428) har bl. a. läkare ett särskilt disciplinansvar vid försummelse, oförstånd eller oskicklighet i yrkesutövningen. Medicinalväsendets ansvarsnämnd, som handlägger sådana ärenden, kan tilldela vederbörande erinran eller varning eller återkalla läkarens legitimation.

Med anledning av rapporter som kommit in till socialstyrelsen från vissa länsläkare och klinikchefer pågår inom styrelsen sedan någon tid en kartläggning och insamling av material som kan läggas till grund för eventuellt erforderliga åtgärder inom det aktuella området. Eftersom utredningen fortfarande pågår är det för tidigt att nu uttala sig om resultatet och vilka åtgärder som kan behövas för att förhindra felaktig förskrivning av beroendeframkallande medel.

Jag kan försäkra Rune Gustavsson att socialstyrelsen, länsläkarna och de

Nr 98

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om åtgärder för
att hindra förskriv-
ningen av vissa
läkemedel till drog-
missbrukare*

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om åtgärder för
att hindra förskriv-
ningen av vissa
läkemedel till drog-
missbrukare*

ansvariga läkarna vid olika sjukhuskliniker i landet följer denna fråga med uppmärksamhet.

RUNE GUSTAVSSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för det svar jag fått.

När man ser en uppgift i pressen lik den som var anledningen till min fråga, nämligen att läkare per telefon skriver ut recept på narkotiska medel till personer som är narkomaner och alkoholister, personer som är eller har varit under behandling för sitt missbruk, då måste man känna oro. Man måste fråga sig vad det är för mekanismer i vårt samhälle som ger upphov till att läkare, som bör känna ansvar för sin viktiga yrkesroll, helt enkelt saboterar vården av alkohol- och narkotikamissbrukare.

Allmänheten har med rätta ett stort förtroende för läkarkåren. Det är nödvändigt att det förtroendet upprätthålls. Men när vi för ett tag sedan fick uppgifter om hur läkare missbrukar sin rätt att sjukskriva människor och nu får uppgifter om receptskrivning av narkotiska medel per telefon, kan det leda till att förtroendet rubbas. Det menar jag skulle vara mycket olyckligt.

Naturligtvis frågar man sig hur dessa läkare uppfattar sin läkaruppgift. Var finns etiken?

När det gäller narkotikan har Sveriges riksdag, på förslag av regeringen våren 1978, lagt fast en klar målsättning att samhället inte kan godta något annat bruk av narkotika än det som är medicinskt motiverat. Allt annat bruk är missbruk och måste med kraft bekämpas.

Detta beslut får naturligtvis inte tolkas så att en person skall kunna ringa till läkare för att få ett recept utskrivet och därmed fortsätta sitt missbruk. När jag i statsrådets svar tar del av innehållet i receptkungörelsen frågar jag mig om denna receptkungörelse, som tydligen är ganska gammal, verkligen står i harmoni med de beslut som riksdagen fattat i fråga om narkotika. Frågan är om man inte snabbt bör göra en översyn av kungörelsen.

Vi har alltså gemensamt fattat ett beslut om insatser av skilda slag för att komma till rätta med narkotikamissbruket dels i form av förebyggande åtgärder, dels i form av åtgärder för att hjälpa de människor som hamnat i missbruket. Då har vi, menar jag, rätt att förvänta, ja, vi har rätt att kräva att personer inom olika sektorer i vårt samhälle som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med dessa problem arbetar efter de målsättningar som samhället fastslagit. Varje receptutskrivning av det nu aktuella slaget är ett sabotage mot det arbete vi håller på med för att komma till rätta med narkotikamissbruket. Det är ett sabotage mot de människor till vilka narkotikan skrivs ut. Ett rimligt krav menar jag måste vara att receptförskrivning av beroendeframkallande medel per telefon inte får förekomma. Därför räcker det inte att bara följa frågan med uppmärksamhet. Vi måste handla.

Statsrådet HEDDA LINDAHL:

Herr talman! I likhet med Rune Gustavsson anser jag det allvarligt om narkotika och andra beroendeframkallande medel skrivs ut alltför lättvindigt.

*Om åtgärder för
att hindra förskriv-
ningen av vissa
läkemedel till drog-
missbrukare*

Det är för att förhindra detta som vi har detaljerade bestämmelser om vad läkarna har att iaktta vid förskrivning av sådana läkemedel. Dessa bestämmelser anser jag uppfylla de krav man kan ställa.

När det gäller att spåra läkare som kan misstänkas för att felaktigt förskriva beroendeframkallande medel finns flera möjligheter. Sålunda skall länsläkare eller i kommun utanför landstingsområdet förste stadsläkare en gång om året inspektera apoteken inom hans verksamhetsområde. Vid inspektionen skall särskilt granskas om någon missbrukat sin rätt att skriva ut läkemedel. Vidare skall försäljningen av bl. a. narkotiska medel gås igenom. Länsläkaren skall upprätta protokoll över inspektionen, och protokollet skall sändas in till socialstyrelsen. Klinikchefer och andra läkare brukar också underrätta länsläkaren och socialstyrelsen om misstänkta fall av felaktig förskrivning av beroendeframkallande medel.

Som jag nämnde i mitt frågesvar pågår en intensifierad undersökning av förskrivningar av beroendeframkallande medel för att man skall få underlag för en bedömning av dels frågan i vilken utsträckning missbruk av förskrivningsrätten förekommer, dels behovet av ytterligare åtgärder inom det aktuella området. Vi får avvakta resultatet av denna undersökning.

Jag vill i detta sammanhang tillägga att vi givetvis på detta område, liksom på andra områden, måste utforma vårt regelsystem med beaktande av både läkares och patienters berättigade krav på integritet. Vi måste komma ihåg att det finns många människor i vårt samhälle som har ett legitimt behov av läkemedel av det slag som vi här diskuterar. Vi får inte hindra dem att få den medikamentella behandling som de verkligen behöver på grund av sin sjukdom eller andra besvär.

RUNE GUSTAVSSON (c):

Herr talman! Jag delar statsrådets uppfattning att det finns många människor som har stort behov av mediciner av det här slaget, men vad min fråga gäller är det missbruk som förekommer och där läkare, enligt uppgift, per telefon skrivit ut narkotiska medel till personer som är under behandling för narkotika- och alkoholmissbruk. Därför återkommer jag till min fråga om statsrådet anser att det finns anledning att göra en översyn av receptkungörelsen.

Den redovisning som statsrådet här har givit tolkar jag så, att det finns anledning att göra en översyn av receptkungörelsen, så att den överensstämmer med det beslut som riksdagen har fattat beträffande narkotikaproblemet. Jag upprepar än en gång att riksdagen klart har sagt ifrån att vi inte kan acceptera någon form av narkotika som inte är medicinskt betingad.

Det preparat som jag nämner i min fråga, Heminevrin, har enligt uppgift funnits i ca 20 år och har alltså varit känt ganska länge. Jag vet också att den här frågan för inte så länge sedan har aktualiserats i socialstyrelsen, men det gäller ju att vidta åtgärder. Jag är medveten om att man måste avvakta vissa resultat och undersökningar innan man fattar beslut, men eftersom frågan är oerhört allvarlig är det väldigt viktigt att man inte drar ut på tiden så att den mals sönder i de byråkratiska kvarnarna.

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om rekonstruk-
tionen av NCB,
m. m.*

Statsrådet HEDDA LINDAHL:

Herr talman! Jag vill upprepa att så fort vi genom den intensifierade undersökning som jag talade om i mitt svar får fram underlag får vi ta ställning till om det behövs någon översyn av receptkungörelsen med anledning av påtalat missbruk. Jag vill lugna Rune Gustavsson med att vi verkligen varit aktiva i denna fråga under årets första månader. Det är alltså troligt att det kommer att göras en översyn med det material som framkommer genom den intensifierade undersökningen som underlag.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Om rekonstruktionen av NCB, m. m.

Industriministern ERIK HUSS erhöll ordet för att i ett sammanhang besvara dels *Ulla Orrings* (fp) den 16 februari anmälda fråga, 1978/79:362, dels *Lilly Hanssons* (s) den 26 februari anmälda fråga, 1978/79:371, och anförde:

Herr talman! Lilly Hansson har frågat mig om jag är beredd att ge besked om något bud om försäljning av vissa enheter inom NCB har getts från staten samt om jag är beredd att medverka till att staten tar ledningen i arbetet för att rekonstruera NCB.

Ulla Orring har frågat mig vilka initiativ som kan väntas från mig för att eventuellt säkra fortsatt drift i Hörnefors eller vid en eventuell neddragning eller nedläggning skapa nya arbetstillfällen i orten.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

I slutet av förra året tillkallade jag en särskild förhandlingsgrupp med uppgift att biträda regeringen i fortsatta överläggningar med skogsindustri-företagen. Förhandlingsgruppen arbetar nu med de konkreta och i vissa fall akuta problem som föreligger inom i första hand skogsägarföretagen.

Detta innebär att regeringen genom denna förhandlingsgrupp söker finna långsiktigt hållbara lösningar i strukturellt och finansiellt hänseende för skogsägarföretagen och då bl. a. för NCB. Staten medverkar således redan i arbetet med att rekonstruera NCB. Något förslag från förhandlingsgruppen till NCB om försäljning av vissa anläggningar har inte getts.

Jag är emellertid inte beredd att närmare redogöra för de diskussioner som nu förs mellan regeringens förhandlingsgrupp och ledningen för NCB. Rekonstruktionsarbetet är en komplicerad process där offentlighet åt diskussionernas innehåll kan inverka negativt på arbetet och dessutom riskera att skada företagens löpande affärsverksamhet. Jag kan dock försäkra att arbetet bedrivs med största möjliga skyndsamhet.

Vad gäller frågan om fortsatt drift vid Hörnefors ingår detta som en del i det nu pågående rekonstruktionsarbetet av NCB. Innan resultatet av detta arbete föreligger, är jag inte beredd att närmare gå in på vilka åtgärder som kan bli aktuella.

ULLA ORRING (fp):

Herr talman! Jag vill tacka industriministern för svaret.

Det är en för mig och många västerbottningar viktig fråga som jag har ställt och fått svar på. Jag noterar också av industriministerns svar att den tillsatta förhandlingsgruppen inte lämnat förslag om försäljning till NCB. Sysselsättningsläget i vårt län är synnerligen ansträngt, och här gäller det frågan om Hörneforsfabrikens vara eller inte vara.

Det är lätt att konstatera att NCB och Hörneforsfabriken har haft flera besvärliga år. Marknadsbetingelserna, den långa lågkonjunkturen och USA-dollarns låga värde har haft långtgående negativa effekter, och i dag ifrågasätter man lönsamheten. Därtill kommer bristen på råvara, vilket anges som ett av skälen för en nedläggning av massatillverkningen i Hörnefors.

Hörneforsfabriken ingick i den kedja av företag inom skogsindustribranschen som NCB inköpte. Åren 1961–1977 inköptes 19 företag i branschen. Så här efteråt kan NCB:s svårigheter konstateras. Företagsinköpen skedde i alltför snabb takt och utan att företaget hade möjlighet att konsolidera sin ställning. En långsiktig planering har saknats.

Utvecklings- och forskningsarbete har inte bedrivits. Över huvud taget måste man slå fast, att detta inte bara gäller NCB. Det behövs mycket mer forskning och produktutveckling inom all svensk massa- och pappersindustri.

Man måste beklaga att alltför litet har satsats på investeringar för vidareförädling och utveckling. Det anses också att Sverige jämfört med andra länder har haft en mycket låg vidareförädlingsgrad.

När det gäller förhållandena i Västerbotten kan jag nämna att en tredjedel av råvaran förs ut ur länet. Den delen går alltså vårt län förbi, ett län som så väl behöver fler arbetstillfällen.

Jag har varit i Hörneforsfabriken och resonerat med människorna där. Bland dem finns verkligen en stark vilja att kämpa för sin fabrik. Som en stor resurs vill jag räkna den yrkesskicklighet som arbetarna besitter. Yrkesskickligheten och ett starkt engagemang för fabriken är två värdefulla inslag för en fortsatt drift i Hörnefors.

En eventuell nedläggning skulle vara en kapitalförstöring. Under de senaste tio åren har här lagts ner ca 80 miljoner för modernisering och upprustning. Under 1978 nyttjades pappersbruket till sin fulla kapacitet. Priserna har också förbättrats, och efterfrågan på papper saknas inte.

Hörnefors är ett brukssamhälle som är uppbyggt kring fabriken. Av de 520 anställda bor 400 i samhället och 80 i byarna runt omkring. Hälften av de anställda har egna villor. Många serviceföretag är underleverantörer till fabriken. Dimensionering av skolor, sjukvård och annan samhällsservice har helt skett med tanke på behovet från de människor som arbetar vid NCB-fabriken.

Det är därför viktigt att, som industriministern säger, rekonstruktionsarbetet för NCB:s del bedrivs med stor skyndsamhet och i syfte att bevara driften i Hörnefors. Ett helt samhälle står och faller med denna enda fabrik.

Nr 98

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om rekonstruktionen av NCB.
m. m.*

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om rekonstruk-
tionen av NCB,
m. m.*

LILLY HANSSON (s):

Herr talman! Tack för svaret!

Vi har i massmedia kunnat läsa om turerna kring NCB och den kris som koncernen onekligen befinner sig i. En uppgift om att staten givit NCB ultimatum att sälja ut enheter har naturligt nog skapat oro hos de anställda inom de företag som eventuellt inte skulle bli kvar. Det är mot bakgrund av dessa uppgifter och den oro som finns hos de anställda inom koncernen som jag har ställt min fråga.

Det kan förefalla litet egendomligt att uppgifterna i pressen, som har återkommit gång på gång, skulle vara helt gripna ur luften. Det talas om Väjäfabriken i Kramfors, Vallvik utanför Söderhamn och Köpmanholmen utanför Örnsköldsvik. Visserligen har Gunnar Engman dementerat dessa uppgifter, men han sade samtidigt att möjligheterna att sanera ekonomin genom försäljning av en eller flera enheter inom koncernen är ett alternativ som just nu diskuteras. Det är inte så konstigt att de anställda i övriga fabriker inom koncernen ställer sig frågan vad som skall hända med dem. Om staten skall gå in, är det rimligt att åtagandet gäller hela koncernen och att staten tar ledningen i arbetet med rekonstruktionen. Det bör f. ö. gälla hela skogsindustrin, men den debatten kan vi inte föra under en kort frågestund, och det var inte heller min mening.

Det är tillfredsställande att industriministern nu säger att något bud om försäljning av vissa enheter inom NCB inte har gått ut från statens sida. Jag förutsätter att jag kan lita på att så inte heller sker innan dessa långsiktiga lösningar har nåtts. Det är hög tid att regeringen går in på ett mer aktivt sätt, innan NCB kanske säljer ut vissa enheter. Jag vore tacksam om industriministern kunde ge ett besked på den punkten. Har man någon kontroll över vad NCB som koncern tar sig för?

Industriministern säger i sitt svar att staten redan medverkar i en rekonstruktion av NCB, men han kan inte eller vill inte ge besked om vad som diskuteras. Jag tycker att ett besked borde kunna ges om vem som styr detta rekonstruktionsarbete. Håller sig förhandlingsgruppen – och naturligtvis då också regeringen – bara informerad om vad NCB gör eller griper man verkligen in i arbetet? Regeringen förefaller väldigt passiv. Jag tycker att man skall se på hela koncernen. Vad händer t. ex. med Hörnefors om NCB säljer ut vissa av de, som man påstår, lönsammaste bitarna? Vad händer med andra fabriker som blir kvar? Jag tycker nog att regeringen bör visa större aktivitet.

Industriministern ERIK HUSS:

Herr talman! Jag kan bara än en gång understryka att vi förhandlar genom en förhandlingsgrupp, att diskussionerna befinner sig i ett akut skede och att de inte mår bra av att jag här diskuterar olika komponenter i frågekomplexet. Men naturligtvis – jag säger detta med anledning av Lilly Hanssons senaste fråga – avser förhandlingarna hela koncernen.

LILLY HANSSON (s):

Herr talman! Kan jag tolka detta så, att det inte kommer att hända någonting inom NCB-koncernen innan en långsiktig konkret lösning har nåtts?

Överläggningen var härmed slutad.

Nr 98

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om nämnden för
fartygskreditgarantier*

§ 6 Om nämnden för fartygskreditgarantier

Industriministern ERIK HUSS erhöll ordet för att besvara *Erik Adamssons* (s) den 26 februari anmälda fråga, 1978/79:367, och anförde:

Herr talman! Erik Adamsson har frågat mig

1. om nämnden för fartygskreditgarantier tillerkänts beslutsfunktioner genom ett regeringsbeslut av den 11 januari 1979 och, om så är fallet, om riksgäldsfullmäktige har fråntagits sin av riksdagen fastlagda prövningsrätt på detta område,

2. om jag anser att det från konstitutionell synpunkt är godtagbart att regeringen utfärdar uttryckliga föreskrifter till ett organ som har att självständigt enligt de grunder riksdagen fastställt avge yttrande till riksgäldsfullmäktige i frågor om fartygskreditgaranti.

Nämnden för fartygskreditgarantier har, enligt förordningen (1976:482) om fartygskreditgaranti m. m., förordningen (1977:500) om statligt stöd till beställare av fartyg och förordningen (1977:497) om statlig kreditgaranti till svenskt rederiföretag, till uppgift att till fullmäktige i riksgäldskontoret eller regeringen yttra sig i frågor om garanti eller lån enligt dessa författningar. Däremot har nämnden enligt dessa förordningar inte någon beslutsfunktion i fråga om att lämna lån eller utfärda garanti. Det nämnda regeringsbeslutet avser uteslutande vad nämnden har att iaktta när nämnden bereder och avger yttranden i ärenden.

I sammanhanget vill jag emellertid nämna att jag med stöd av regeringens bemyndigande har tillkallat en särskild utredare med uppdrag att se över handläggningen av ärenden om fartygskreditgarantier m. m. I direktiven för utredaren anges bl. a. att frågan om var beslutanderätten i stödfrågornas fortsättningen skall läggas bör övervägas.

Vad gäller den andra frågan vill jag anföra följande.

Regeringsformen föreskriver att statliga förvaltningsmyndigheter, som inte lyder under riksdagen, lyder under regeringen. Det innebär att nämnden för fartygskreditgarantier, liksom andra myndigheter som inte lyder under riksdagen, i princip måste följa föreskrifter av allmän natur som regeringen meddelar. Däremot får regeringen inte bestämma hur förvaltningsmyndighet skall besluta i ett enskilt ärende, som rör myndighetsutövning mot enskild eller mot kommun eller som rör tillämpning av lag. De föreskrifter som meddelats genom det nyss nämnda regeringsbeslutet är av allmän natur och innehåller således inte något beslut av regeringen om hur nämnden skall handla i ett enskilt fall.

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om fortsatt drift
vid Broby Indu-
strier*

ERIK ADAMSSON (s):

Herr talman! Jag ber först att få tacka industriministern för svaret. Det slås där fast att det regeringsbeslut som jag har frågat om avser uteslutande vad nämnden har att iaktta när den bereder ärenden och avger yttranden till riksgäldsfullmäktige. Det är precis vad som sades också i propositionen 1975/76:121 i samband med att det inrättades en särskild rådgivande nämnd som skall yttra sig till riksgäldsfullmäktige innan detta organ fattar beslut.

Jag hade inte väntat att få något annat svar på den första frågan än det som givits, och jag är väl medveten om den utredning som har tillsatts i sammanhanget.

När det gäller den andra frågan tänker jag inte ta upp någon tolkningsdebatt med industriministern. Frågan är av konstitutionell och statsrättslig art. Vi får kanske tillfälle att pröva den frågan i annat sammanhang.

Men vad jag som lekman har framfört är att jag har svårt att förstå att fartygskreditnämnden kan betraktas som en förvaltningsmyndighet. Den har ju endast att lämna råd till riksgäldsfullmäktige, som har ansvaret, som jag ser saken, för de beslut som fattas i de ärenden nämnden bereder. Det är en något egendomlig handläggning, men min fråga gäller den reella behandlingen av de ärenden vi har oss förelagda i riksgäldsfullmäktige.

I det avscendet har jag fått till svar att det icke är tänkt att i nuvarande läge ändra den ordning som f. n. råder. Det är ett svar som kan vara till ledning för riksgäldsfullmäktige och också till ledning för ledamöterna i fartygskreditnämnden fram till den tidpunkt då den tillsatta utredningen har avlämnat sitt förslag och vi får tillfälle att ta ställning till detta.

Jag ber ännu en gång att få tacka för svaret.

Industriministern ERIK HUSS:

Herr talman! Jag vill bara konstatera att det tydligen inte råder några meningsskiljaktigheter mellan oss nu.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 7 Om fortsatt drift vid Broby Industrier

Industriministern ERIK HUSS erhöll ordet för att besvara *Börje Nilssons* (s) den 26 februari anmälda fråga, 1978/79:373, och anförde:

Herr talman! Börje Nilsson har frågat mig om man kan förvänta sig att regeringen nu ingriper för att klara upp krisen vid Broby Industrier.

I slutet av år 1977 försattes Broby Industrier AB i konkurs. Flera intressenter har sedan dess visat sitt intresse av att förvärva företaget.

F. n. pågår förhandlingar mellan konkursförvaltaren och det danska företaget Novopan Träindustrie a/s om förvärv av Broby Industrier AB. En förutsättning för detta förvärv torde emellertid vara att Novopan får förvärvstillstånd enligt lagen (1916:156) om inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom m. m. Enligt vad jag har erfarit väntas en ansökan om

förvärvstillstånd inkomma till regeringen inom de närmaste dagarna.

Regeringen kommer sedan att i sedvanlig ordning pröva frågan om förvärvstillstånd.

BÖRJE NILSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret. Min fråga till industriministern har jag ställt med anledning av den långt utdragna krisen vid Broby Industrier.

I december i fjol efterlyste jag här i riksdagen åtgärder från regeringen för att rädda företaget och få det på fötter igen. Industriministern svarade vid det tillfället att det pågick sonderingar om möjligheterna till rekonstruktion av Broby Industrier. Då ställer man sig frågan: Hur är läget i dag? Ja, det är strängt taget oförändrat. Ännu har vi inte sett någon lösning, och det tycker jag är skrämmande.

Vi har under många månader fått bevittna hur stora kapitalintressen drivit sitt spel över huvudena på de anställda och på människorna i en hel bygd. Det har cirkulerat en mängd rykten och spekulationer om anbudsbelopp och intressenter. Ingen har velat ta itu med Broby Industrier, inte ens landets politiska ledning. Det tycker jag är illa.

Industriministern har inte rört ett finger när det gäller Broby Industrier. Det är ändå väldigt många människor som berörs av krisen där nere, sammanlagt 821. De största problemen finns i Broby Industrier AB, Skåneskog Ekonomisk Förening och Träterminalen i Hässleholm. Fram till mitten av mars har arbetet upphört för 188 av de 377 vid Broby Industrier.

Vi anser att det är viktigt att man verkligen kommer fram till ett beslut. Man får sluta att leka. Det handlar om jobben, om existensen för människorna.

Industriministern säger i svaret att förhandlingar pågår. Det är ungefär samma svar som jag fick i december. Sedan säger han att man väntar på en ansökan. Regeringen kommer sedan i sedvanlig ordning att pröva frågan om förvärvstillstånd.

I det sammanhanget vill jag säga att det är viktigt att man antar det anbud som ger flest arbetstillfällen. Detta är också fackens mening.

Det är också viktigt att man får fram en ny ägare som verkligen kan garantera driften i dess helhet.

Jag tycker faktiskt att regeringen hållit sig alltför passiv i den här frågan. Man sitter och väntar på ansökningar. Jag anser att det finns handlingsmöjligheter för industriministern. Det är viktigt att man verkligen agerar aktivt för att rädda jobben.

Jag vill till sist ställa frågan: Vad är målet för industriministern när det gäller Broby industrier, Skåneskog och Träterminalen? Är det att bevara hela Broby Industrier, som består av massafabrik, pappersfabrik och spånskivfabrik. Det är viktigt att man kan hålla ihop enheten och garantera samtliga jobb.

Vad är målet för industriministern?

Nr 98

Torsdagen den
8 mars 1979

*Om fortsatt drift
vid Broby Indu-
strier*

*Om fortsatt drift
vid Broby Indu-
strier*

Industriministern ERIK HUSS:

Herr talman! Frågeställaren påstår att vi inte har rört ett finger i den här frågan. Det är ett alltigenom felaktigt påstående. Vi har haft aktiva och intensiva kontakter med de olika agerande, med de företag som har anmält intresse, med facken, med konkursförvaltaren osv.

Om han med att röra finger menar att departementet skulle överta och driva företaget, då är det sant att vi inte gjort det, men det menar han förvisso inte. Han menar att vi skall driva på för att åstadkomma en lösning med så många jobb behållna som möjligt. Det är precis vår målsättning.

Låt mig också säga att man från fackligt håll menade att vi handlade rätt i inledningsskedet. Sedan har man från fackligt håll, liksom från regeringen, bevakat att det skulle finnas seriösa intressenter som är villiga att driva företaget vidare. Det finns ju sådana. Det har varit en konkurrens dem emellan, och det är kanske i och för sig inte så olägligt att ha flera intressenter att välja emellan.

Den intressent som konkursförvaltaren nu i första hand tycks vilja göra upp med och som lämnat högsta anbudet är det danska företaget. Vi har kallat upp dess representanter, haft diskussioner med dem och frågat dem vilka intentioner de har, hur de tänker sig att driva företaget och hur stor del av företaget de kan vilja driva.

Vår målsättning är att så stor del av Broby Industrier som möjligt skall kunna fortleva. Men i det läget när en utländsk intressent står främst i ledet måste vi tillämpa gällande lag, 1916 års lag. Därför uppmanade vi dem att omedelbart komma in med en ansökan. Enligt vad det har sagts mig är denna möjligen på väg in just i dag.

BÖRJE NILSSON (s):

Herr talman! Industriministern säger att regeringen har agerat aktivt, men den uppfattningen har man ingalunda nere i länet. Det har ju inte hänt någonting, utan tiden har bara gått. Vid nyåret fick 80 anställda lämna företaget. Fortsätter denna utveckling, så blir det ju ännu fler som försvinner.

Jag tycker att det är mycket viktigt, när det uppstår en sådan här kris, att man verkligen agerar aktivt från första början, att man driver på. Kan man inte få någon intressent, måste naturligtvis staten själv gå in – det ser jag som en given lösning. Så gör man i många fall. När det gäller Södra Skogsägarna tvingas man gå in som delägare, och jag tror att det hade varit nyttigt om man också hade gjort det i det här fallet.

Jag noterar att statsrådets mål är att man skall få fram en ägare som kan garantera så många jobb som möjligt. Det tycker jag är mycket viktigt, för arbetsmarknadsläget är väldigt besvärligt i östra Skåne. Det är väsentligt att man kan få slut på krisen och att Broby Industrier kan komma i drift igen. Jag kommer naturligtvis att följa utvecklingen och se om det händer någonting snabbt.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 9 Anmälan av interpellationer

*Anmälan av inter-
pellationer*

Anmälades och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

den 7 mars

1978/79:159 av *Pär Granstedt* (c) till statsrådet Carl Tham om spänningen i planerade kraftledningar:

Som en konsekvens av planerna på en fortsatt kärnkraftsutbyggnad i Sverige planeras också ett system med 800 kV-ledningar som skall förbinda kärnkraftverken med varandra. Det innebär införande av en spänningsnivå i Sverige som tidigare inte förekommit i vårt land.

I samband med dessa planer har det uppstått en debatt om de hälsorisker som kan vara förknippade med så höga spänningar. Man har hänvisat till amerikanska undersökningsresultat som visar på celldöd hos försöksdjur, psykisk stress, minskad tillväxt, minskad produktion av sädesceller m. m. Sovjetiska rapporter om symtom som huvudvärk, hjärtklappning, frusenhet, ojämnt blodtryck, ojämn hjärtrytm, hög andningsfrekvens, onormalt stor svettning, diffusa magsmärter, känslomässig ostadighet, ängslan, mardrömmar, förändringar i blodet, viktminskning, rubbningar i sockeromsättningen och menstruationsrubbningar har citerats. Mot detta har anförts andra undersökningsresultat enligt vilka inga medicinska problem kan påvisas.

Den osäkerhet som råder beträffande konsekvenserna av 800 kV-ledningar har gjort att statens planverk i sitt yttrande över Vattenfalls koncessionsansökan inte tillstyrkt koncession på föreslagna villkor. Däremot tillstyrker man att ledningarna får uppföras för överföring av 400 kV, vilket f. n. är Vattenfalls avsikt. Ärendet ligger nu hos regeringen för avgörande.

Kostnaden för uppförande av ledningar dimensionerade för 800 kV är 1,6 milj. kr. per km, medan motsvarande kostnad för ledningar dimensionerade för 400 kV är 0,9 milj. kr. per km. Att uppföra 800 kV-ledningar är därför ekonomiskt försvarbart endast om man avser att, åtminstone på sikt, överföra så höga spänningar. Om regeringen nu tillåter uppförande av ledningar dimensionerade för 800 kV, är risken därför stor att ekonomiska hänsyn leder till att miljö- och hälsoskäl inte beaktas i tillräckligt hög grad vid ett framtida ställningstagande till överföring av 800 kV – eller att en betydande kapitalförstöring kommer till stånd.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet Tham få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd att medverka till att inga ledningar dimensionerade för

800 kV kommer till uppförande så länge det inte är klarlagt att överföring av så höga spänningar kan ske utan negativa miljö- och hälsoeffekter?

1978/79:160 av *Pär Granstedt* (c) till jordbruksministern om bättre omhändertagande och återanvändning av spillolja:

Enligt riksdagsbeslut 1975 omfattas miljöfarligt avfall, däribland spillolja, av det kommunala renhållningsmonopolet. Avsikten var att det kommunala omhändertagandet av detta avfall skulle införas successivt under en femårsperiod.

Att spillolja omhändertas och återanvänds är viktigt från flera synpunkter. Återanvändning av spillolja måste ses som ett naturligt led i en god energihushållning. Som avfall är spillolja starkt förorenande, och det är viktigt att det finns en apparat för omhändertagande som förhindrar att spilloljan kommer ut i naturen och når grundvattnet. Direkt förbränning av spilloljan är också olämplig från miljösynpunkt, bl. a. på grund av de giftiga tungmetaller som frigörs. F. n. förbränns smörjoljeavfall från bilar i stor utsträckning.

Enligt Ds Jo 1974:10 och 11 Avfall, ökad återvinning – bättre omhändertagande uppskattades den årliga mängden oljeavfall i Sverige 1973 till ca 100 000 m³. Sedan dess torde mängderna ha ökat, men några aktuella siffror har inte gått att få fram. Enligt tillgängliga uppgifter går f. n. knappt 20 % av den kvantiteten till återvinning.

Den femårsperiod som förutsattes för att åstadkomma ett kommunalt omhändertagande av miljöfarligt avfall börjar nu gå mot sitt slut. Hittills tycks mycket återstå för att nå vad som borde vara ett mål, nämligen en nära nog fullständig återvinning av spillolja. Det finns därför skäl att utvärdera om de hittillsvarande åtgärderna på detta område varit tillräckliga och ta fram förslag på de ytterligare åtgärder som kan anses erforderliga.

Jag hemställer därför om kammarens tillstånd att till jordbruksministern ställa följande fråga:

Vilka initiativ är jordbruksministern beredd att ta för att åstadkomma bättre omhändertagande och återanvändning av spillolja?

den 8 mars

1978/79:161 av *Alf Lövenborg* (apk) till industriministern om åtgärder för att undvika nedläggning av Seskarö sågverk:

Sågverket på Seskarö är en av ASSI:s anläggningar i Norrbotten. Samhällets och människornas öde hänger intimt samman med denna industrianläggnings utveckling. På ön levde en gång i världen 3 000 invånare och det fanns två sågverk. Nu lever där kvar 800 människor som praktiskt taget alla är beroende av ASSI-industrins existens och utveckling.

Men rimligtvis bör utvecklingsmöjligheterna ha förbättrats. Efter många års kamp har öborna äntligen fått sin bro till fastlandet. Det har underlättat för invånarna, och detsamma bör vara fallet för industrin.

Både de anställda och den lokala företagsledningen vill slå vakt om företaget och vidta åtgärder för att trygga dess utveckling och existens.

Seskarö sågverk har en årlig produktion på 48 000 m³ men ingen vidareförädling. Vissa delar av anläggningen är omoderna och hårt nedslitna. Om det inte sker betydande investeringar i anläggningen sätts dess existens på sikt i fara.

I samarbete med facket har den nuvarande platschefen framfört förslag till ASSI:s ledning som betraktas som nödvändiga att genomföra, om kursen skall vara att driva sågverket vidare. Jag utgår ifrån att man på industridepartementet haft tillfälle att studera de ställda förslagen, som anses avgörande om ASSI på Seskarö skall utvecklas eller avvecklas.

I en PM till ASSI:s ledning daterad den 6 september 1978 framhåller platschefen, att det är fullt möjligt att driva verket på tvåskift, med en viss personalökning. Det klargörs också i detta sammanhang att för att detta skall vara möjligt måste betydande investeringar ske. "Om man icke vill göra investeringar är alternativet nedläggning --", heter det.

Jag bedömer liksom de anställda en nedläggning som något helt orimligt. Alternativet är alltså rejäla, framtidssyftande investeringar av den typ som redan föreslagits.

Jag vill med hänvisning till det anförda hemställa om kamjarens tillstånd att till industriministern få ställa följande frågor:

1. Är regeringen informerad om den ifrågavarande statliga industrianläggningens situation och om de förslag som framlagts för att trygga dess existens och utveckling?
2. Är regeringen beredd att vidta åtgärder för att befrämja denna industrianläggnings utveckling?

1978/79:162 av *Sven Lindberg* (s) till industriministern om Norrlands Skogsägares Cellulosa AB:s ekonomiska situation:

Norrlands Skogsägares Cellulosa AB befinner sig i en ekonomisk kris som, om inte snara åtgärder vidtas, kommer att leda till att bolaget går i konkurs. Olika lösningar har diskuterats som tänkbara för att rädda företagskoncernen. Envisa rykten talar om att regeringens inställning i denna fråga är att NCB bör sälja de största och bästa fabriksenheter, innan regeringen är beredd att lägga förslag om stödåtgärder för att rädda återstående delar av koncernen.

Bolagets ekonomiska situation har lett till stor oro för jobben såväl bland de anställda inom industrierna som bland berörda skogsarbetare. Samma oro finns också bland berörda skogsägare. Ryktena om regeringens inställning i denna fråga har starkt bidragit till att fördjupa denna oro.

Oron bland de anställda har gått så långt att skogsarbetarna nu diskuterar att själva satsa pengar i företaget för att om möjligt kunna rädda jobben för framtiden. NCB:s styrelse har uppmanat skogsägarna att satsa ytterligare pengar i företaget för att stärka bolagets aktiekapital. Viljan till ytterligare ekonomiska insatser hämmas bl. a. av oklarheten om regeringens vilja att

*Meddelande om
frågor*

lägga fram förslag som kan lösa företagskrisen, så att koncernen kan bibehållas intakt. Man måste förstå enskilda personers tveksamhet för att göra ekonomiska insatser i ett företag vars framtid ter sig tämligen hotfull.

Det måste vara ett starkt samhällsintresse att NCB genom rekonstruktion av företaget kan bibehållas som en intakt koncern. Nuvarande osäkra förhållande har lett till minskad sysselsättning och stark oro för framtiden både för anställda, delägare, länsmyndigheter och kommunala myndigheter.

Inför framtiden måste det vara av intresse att värna om den producentkooperativa företagsformen som en motvikt till de stora bolagens eljest uppkommande monopolsituation på virkesmarknaden.

Inför en förestående strukturomvandling måste det vara angeläget att så långt möjligt kunna bibehålla nuvarande företagsenheter som en grund för fortsatta överväganden och för att kunna genomföra strukturomvandlingen i socialt acceptabla former.

Av regional- och sysselsättningspolitiska skäl måste samhället ta ansvaret för att företagen inom NCB kommer att drivas vidare. Att sälja de bästa och lönsammaste företagsenheterna från koncernen skulle betyda att de stora bolagen tar hand om de bästa företagsenheterna och samhället får medverka till att de små och mindre lönsamma företagen kommer att drivas vidare. Det skulle vidare innebära att förvärvarna av de större företagsenheterna indirekt skulle lägga under sig en virkesmarknad som försvårar möjligheterna att säkra råvarubehovet för inlandslokaliserade träindustrier.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till industriministern få ställa följande fråga:

Avser regeringen att vidta åtgärder och inför riksdagen framlägga förslag som kan rädda Norrlands Skogsägares Cellulosa AB som en bestående företagskoncern?

§ 10 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 8 mars

1978/79:412 av *Sonja Fredgardh* (c) till kommunikationsministern om säkerhetskontrollen på Sturups flygplats:

Av säkerhetsskäl företas på Sturups flygplats mycket noggranna kontroller av de resande före avgången av varje plan. Viktiga hjälpmedel saknas dock. Det finns t. ex. varken kamera eller rullbana. Detta gör kontrollen arbetsam och tidskrävande, vilket drabbar såväl passagerare som den personal som utför kontrollen. Givetvis får säkerheten inte åsidosättas, men med tanke på den stora resandefrekvensen vore det rimligt att flygplatsen rustades upp och

försågs med i första hand kamera för fotokontroll av bagage och rullbana för att transportera detta. Under våren och sommaren kan antalet resande väntas öka ytterligare.

Med anledning av det anförda ber jag att till kommunikationsministern få ställa följande fråga:

Avser statsrådet att inom rimlig tid utrusta Sturups flygplats med moderna hjälpmedel för att underlätta den nödvändiga säkerhetskontrollen?

1978/79:413 av *Georg Andersson* (s) till kommunikationsministern om åtgärder för att garantera åretruntrafik över Kvarken:

Färjetrafiken mellan Umeå och Vasa har sedan några dagar inställts. Anledningen är att den svenska isbrytarledningen inte anser sig kunna ge isbrytarhjälp. Man kan befara att stoppet för färjetrafiken över Kvarken blir långvarigt. Detta är ur många synpunkter ytterst beklagligt. Färjeförbindelsen Umeå–Vasa utgör en viktig del av E 79–Blå vägen, som bör garanteras öppethållande hela året. Genom samarbete mellan de svenska och finska isbrytarledningarna borde detta vara möjligt.

I anledning av den uppkomna situationen ber jag att till kommunikationsministern Anitha Bondestam få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd att medverka till åtgärder som underlättar samverkan mellan de svenska och finska isbrytarledningarna i syfte att garantera åretruntrafik över Kvarken?

1978/79:414 av *Lena Öhrsvik* (s) till industriministern om glasbruken i Flygsfors och Strömbergshyttan:

Orreforskoncernen har nu meddelat att den tänker lägga ner glasbruken i Flygsfors och Strömbergshyttan.

Med anledning av detta vill jag fråga industriministern:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta med anledning av dessa planer?

1978/79:415 av *Lena Öhrsvik* (s) till jordbruksministern om subventionerna till broilerbranschen:

Enligt tidningsuppgifter har jordbruksministern meddelat att subventionerna till broilerbranschen skall slopas.

Stor oro sprider sig nu bland de anställda och i de aktuella kommunerna.

AB Ivo Foods anläggning i Kristvallabrunn, Nybro, blir direkt nedläggningshotad, och en utbyggnad vid Guldfågeln AB i Mörbylånga skjuts upp.

Så stora och snabba förändringar när det gäller samhällets stöd måste givetvis innebära stora problem för branschen i dess helhet.

Med anledning av detta vill jag fråga jordbruksministern:

Varför avser regeringen att slopa subventionerna till broilerbranschen?

Nr 98

Torsdagen den
8 mars 1979

Meddelande om
frågor

1978/79:416 av *Per Bergman* (s) till försvarsministern om de ekonomiska villkoren för skyddsrumbyggen:

De nya regler som gäller för finansiering av skyddsrum har fått icke förutsedda effekter. Nya, förmånligare villkor tillämpas på byggnadsföretag som påbörjas efter den 30 juni 1979. Risken är nu stor att den redan svaga igångsättningen ytterligare försvagas under första halvåret i år. Företagen väntar med igångsättningen till efter halvårsskiftet. Detta kan i sin tur medföra sysselsättningssvårigheter för byggnadsarbetarna under vintern 1980.

Med anledning av det anförda vill jag ställa följande fråga:

Avser försvarsministern föreslå ändringar i civilförsvarslagen för att undanröja de ovan påtalade olägenheterna?

1978/79:417 av *Hans Ålsén* (s) till socialministern om förhållandena vid socialstyrelsens läkemedelsavdelning i Uppsala:

Personalen vid socialstyrelsens läkemedelsavdelning i Uppsala har i skrivelse till regeringen slagit larm om den enligt deras mening ohållbara situation som råder vid avdelningen.

Av skrivelsen framgår att läkemedelskontrollen på grund av bristande personella resurser inte kan fungera på ett tillfredsställande sätt.

Då förhållandena ur olika synpunkter ter sig allvarliga, ber jag att till socialministern få rikta följande frågor:

Vilken är statsrådets uppfattning om situationen vid socialstyrelsens läkemedelsavdelning?

Avser statsrådet att vidta åtgärder för att komma till rätta med rådande problem?

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 13.12.

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Solveig Gemert